

FEDERA eta EKINTZA

Vatikanoa komunisten beldur

Sturzo apezpe ausarta* izan zen garai haieran.

Garibaldiren harmadak* Erroma eta Aita Sainduaren beste Estatuak hartu eta Italiaren batasun politikazkoa lortu zuenean, «ez zaigu zilegi* —esan zuen Aita Sainduak—, ez zaigu zilegi katolikoi, erregimen honen barnean politika lanik egitea». Horrela, luzaroan, Italiako katolikoek politik ekintzatik aldenduta iraun zuten. Horregatik, ausarta izan zen Sturzo apezpe, De Gasperirekin eta, «Partito Popolare» hura eratu zuenean eta katolikoei politika bideak ireki.

Munduko Azken Guduaren ondoren, Kristau Demokrazia bihurtu zen «Partito Popolare» hura.* Vatikanotik eta Elizaren aldetik ukan* du babesa; eta Vatikanok ere Kristau Demokrazian ezarri du bere ustea eta Italian bultzatu nahi zuen politika modua. Baina azken urteotan Kristau Demokrazia zartatzen* ari da, barneko usteluragatik eta herriaren konfiantza faltagatik. Bitartean, eta azken hauteskundeetan* nabarmendu den bezala, alderdi komunistak irabazi egin du herriaren konfiantza. Eta agintaritzaren lortzeko bidetik doa.

Orain Vatikanoa beldur da. L'Osservatore della Domenica astekaria eta Civiltà Cattolica hamabosterokoa ez dira Vatikanoko aldizkari ofizialak; baina horko pentsakera eta jokabidea agertu ohi dute neurri on batetan. Egun hauetakoa da, horiek piztu nahi izan duten sua eta beldurra. Aurrenak kristautasunaren eta ateismo marxistaren arteko elkarrezina astintzen duen bitartean, bigarrenak komunismoaren betiko joera «aldaezina» salatzen du, eta alderdi komunistaren abiadaren kontra katolikoaren alderdi politiko berri baten premia nabarmentzen du, Kristau Demokraziaren berrizta ezina aitortuz edo. Bataren eta bestearen asmoa berbera da: Italiako katolikoak izutzea eta ernai jartzea alderdi komunistaren agintaritzarako bidearen aurrean. (P. Kortabarria)

Espainiako erlijio bizitza

Berrikitan* argitaratu da, Espainiako erlijio bizitzaren berri ematen duen mapa.

Estatuko herrialde guztiak agertzen diren mapa bat moldatu da, urteetan zehar egin diren ikerketen* ondoren. Oso gaizki ez bagaude, erlijioaren egoera soziologikoak ukanen* du orain eta laster zerikusirik, ondoko hilabete eta urteetan sortuko den politikarekin. Ikus dezagun, bada, hortik zerbait.

Rogelio Duocastella jaunak kudeatzen* duen «Instituto de Sociología Pastoral Aplicada» erakundeak* osatu du informazioa. Igandeetako mezari buruzko datuak jaso dira. Hortara legez beharturik daudenatik, hirutatik batek entzuten omen du iganderoko meza, hau da, 10.162.101 lagunek.

Baina legearen konplimendua ez da berdina nonnahi. Madril eta Barcelona dira gutien betetzen dutenak. Estatu osoan ez dira jokabide berekoak hegoaldea eta iparraldea, hiriak eta nekazalerrak. Desberdintasun haundienak dituzte elkarren artean.

Azken urteotan —holatsu uste dugu gehienok— Elizarekiko harremanok bizkor urritu dira, gutitu. Eliza katolikoak galdu egin du bere gizarte zabalkunde eta sakontasunean, dirudienez. Frantziako «Sofres» delakoak esan duenez, azken urteotan, lurralde hortan, nabarmenki etorri da behera erlijiozko praktikabidea. Espainian zer gertatu da, «Ispak» egindako azterketa honetatik ageri denez? Ba,* ez da hainbeste hemen.

Kontzilio ostean* egindako galdeketa batek, 35-38 %ren praktika eman zuen. Oraingo hontan, 33-35 %era jaitsi da. Lehenbizikoan paretsu geratu da, beraz. Espainia Europako erdibidearen parean dago, Italiaren antzera, Holandaren azpitik, eta Frantziaren eta Belgikaren gainetik.

Igandeetako betekizun hauek, oster,* zenbaterainoko esannahia ote dute, jendearen erlijio bizitza balioztatzeko? Hor dago gakoa.* Norberaren erabaki libre bat ahal dago beti azpitik? Ez da erraza erantzuten. Baina gauza bat da, oso kontutan hartu behar duguna (gogora Espainiako II. Errepublikaren historia, gogora oraingo Portugal): Elizaren deiari jendeak zabal-ki ihardesten* dio. Hori egia soziologiko bat da (ez teologikoa), eta laster egingo den politikak ukanen du hor zer pentsa.

Espainol Estatuko erlijio soziologian, Euskal Hegoalde honek nortasun apertekoa du. Legez mezataria deituak daudene-

tatik, lau probintzietan 71 %eraino hel- tzen dira elizara doazenak. Andaluzian, 22 % baino ez dira; eta Katalunia 21 %- ean geratzen da. Datu hau ere jakingarria da. Eta arrazoin politiko batengatik aipatzen dut hau guztiau: politikan ere ez dezagun ahantz.

Monarkiak lur jo zuenean, 1931.ean ha- legia,* berehala nahastu zen Espainian, eta Euskal Herrian ere, jendearen erlijioa eta alderdi politikoen ekintza. Orduko histo- ria ez genuke, agian,* segitu behar. Eta da- tu soziologiko hauk* ahanzten baditugu, be- haztoparri* berean jausiko* gara. Kasu ho- rri! (Joanes Goia)

«No Papas comunistas»!

Azken urteotan ohituak ere ba geunden apezpe eta apezpikuen kontrako «goxoke- riak» geure kaleetako ormetan* idatzita ikusten; eta luzaroan gainera, gure ormen «txukuntzaileek» ez baitzituzten nonbait horrelakoak ikusten. Italian inoiz Aita Sainduaren kontrakoak ere ikusiak ditugu; baina han denentzat dago askatasun berdi- na, horrelakoak idazteko.

Ustekabean, egun batetik bestera —bai- na, hala ere, arrazoina berehala aurkitu du- gu geure kolkorako —Aita Sainduarentzat ere aipamen bereziak ikusi ditugu Dono- stiako ormetan: «No Papas comunistas»! «Papas rojos no»!

Europako nazioetan behintzat, atzerriko Estaturuairi irain* publikoa egitea zi- gortu egin ohi da. Espainiako legeetan be- reziki babesten da elizgizonen eta batez ere Aita Sainduaren ohorea eta izena, eta ez bakarrik Eliza katolikoaren irakatsiak, dogma eta moralak. Hala diote legeek eta inoiz zentsurak ere bai. Baina garaiak al- datuz doaz, jaunak!

Orain arte sarritan entzun izan dugu, Aita Saindua kapitalista dela edo kapita- lismoaren laguna, eta Vatikanoa dela Es- tatu kapitalistatik dirudunena. Hemendik aurrera ba dakigu komunistak ere ba dela Aita Saindua.

Agian, gure herritik joango zaio Aita Sainduari bere kontzientzi barneko komu- nista izatea pizteko akuilua; eta orduan es- kertu egingo digu mesede hau, kapitalis- moaren sareetatik askatzeko lagungarri izan gataizkiolako. (P. Kortabarria)